

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

12.1.2024
luvn.fi

Perhehoidon toimintaohje

Vammaispalvelut LUVN

Sisällys

1	Perhehoidon määrittely	1
1.1	Perhehoidon muodot.....	1
1.2	Omaishoidon ja perhehoidon välinen ero	2
1.3	Perhehoitaja	2
1.4	Perhekoti	3
1.5	Esteet perhehoitajaksi ryhtymiselle tai perhekodin perustamiselle:	5
2	Perhehoidon myöntäminen	5
3	Toimeksiantosopimus	7
4	Perhehoitajalle maksettavat korvaukset	9
4.1	Hoitopalkkio ja kulukorvaukset	10
4.1.1	Hoitopalkkio osavuorokautisessa perhehoidossa	10
4.1.2	Hoitopalkkio lyhytaikaisessa perhehoidossa	11
4.1.3	Tutustumiskäynteihin liittyvät palkkiot.....	11
4.1.4	Hoitopalkkio pitkäaikaisessa perhehoidossa	11
4.1.5	Kulukorvaus perhekodissa	11
4.1.6	Palkkionmaksu ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyksen aikana.....	13
4.1.7	Asiakaskohtainen käynnistämiskorvaus perhekodissa	14
4.1.8	Matkakorvaukset.....	15
5	Perhehoitajan asema	16
5.1	Perhehoitajan oikeus vapaaseen	16
5.1.1	Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana	17
5.2	Perhehoitajan sosiaaliturva ja vakuutukset	17
5.3	Perhehoitajan tuki ja valvonta	18
5.4	Pitkäaikaisen perhehoitajan lisätuki	19
5.5	Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus	19
5.6	Vaitiolovelvollisuus ja tietojensaanti.....	20
5.7	Lääkehoidon vastuut	21
6	Perhehoidon päättyminen	21
7	Perhehoidossa olevaa asiakasta koskevat asiat	22
7.1	Perhehoidon asiakasmaksu	22
7.2	Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan asiakkaan yksityisvarat.....	22
8	Asiakkaan katoaminen perhehoidossa	23
9	Asiakkaan kuolema perhehoidossa	23
	Liite 1. Hoitopalkkioluokkien määrittely	24
	Liite 2. Perhehoidon palkkiot	25

1 Perhehoidon määrittely

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun osapäiväisen- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan kodissa tai hoidettavan kotona. Sen tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen ja tarpeenmukaiseen hoitoon sekä läheisiin ihmissuhteisiin perheenjäsenenä.

Perhehoidolla pyritään edistämään perhehoidossa olevan henkilön hyvinvointia, itsemääräämisoikeutta, toimintakykyä, perusturvallisuutta ja sosiaalisia suhteita. Perhehoidon lähtökohtana ovat asiakkaan elämäntilanne, aikaisemmat elämäkokemukset sekä hoivan ja huolenpidon tarve.

1.1 Perhehoidon muodot

Perhehoito voi olla lyhytaikaista tai pitkäaikaista perustuen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan ja/tai kehitysvammaisten osalta erityishuolto-ohjelmaan. Perhehoidolla tarkoitetaan perhehoitolain mukaista toimeksiantosopimukseen perustuvaa hoidettavan kotona tai perhekodissa annettavaa perhehoitoa. Toimeksiantosopimuksessa määritellään asiakaskohtaisesti perhehoidon muoto ja kesto.

Lyhytaikaista perhehoitoa voidaan järjestää säännöllisenä esimerkiksi omaishoitajan vapaan järjestämiseksi, vanhempien jaksamisen tukemiseksi tai määräaikaisena järjestelynä esimerkiksi sairaalasta kotiutuksessa, perhehoitopaikkaa vaihdettaessa, pitempiaikaista asumispaikkaa odotettaessa tai pitkäaikaisen perhehoitajan vapaan aikana. Lyhytaikaisen perhehoidon tavoitteena on tukea ikäihmisen, pitkäaikaissairaana tai vammaisen kotona asumista. Säännöllinen lyhytaikainen perhehoito on kestoltaan enintään 14 päivää kuukaudessa. Erikseen sovittaessa tai ylittävässä tilanteissa tämä voidaan ylittää.

Hoidettavan kotona tapahtuva perhehoito voidaan järjestää lyhytaikaisena ja/tai osavuorokautisena perhehoitona.

Osavuorokautinen perhehoito kestää saman vuorokauden aikana enintään 8 tuntia. Yön yli kestävä hoito (alle 12 tuntia) katsotaan myös osavuorokautiseksi perhehoidoksi.

Pitkäaikainen perhehoito voi olla itsenäiseen elämään kuntouttava välivaihe (yli 3 kuukautta) tai pysyvämpi asumisen ja elämisen järjestely perhekodissa.

1.2 Omaishoidon ja perhehoidon välinen ero

Omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiooloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona ennakkovalmennuksen suorittaneen perhehoitajan toimesta. Mikäli henkilön hoitajana toimii oma lapsi, vanhempi, isovanhemmat, sisarukset tai avio-/avopuoliso, hoito on omaishoitoa.

1.3 Perhehoitaja

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Perhehoitajalta ei edellytetä sosiaali- tai terveystieteiden koulutusta. Perhehoitaja antaa perhehoitolaissa tarkoitettua perhehoitoa hoidettavan kotona (kiertävä perhehoitaja) tai perhehoitajan omassa kodissa (perhekoti) hyvinvointialueen kanssa tekemänsä toimikansiosopimuksen perusteella.

Perhehoitajalta edellytetään:

- soveltuvuutta ja sitoutumista perhehoitajan tehtävään ennakkovalmennuksen perusteella
- täysi-ikäisyyttä
- hyvää terveydentilaa (pyydetään tarvittaessa lääkärintodistus)
- valmiutta toimia yhteistyössä viranomaisten, omaisten ja muun yhteistyöverkoston kanssa

- vakaata taloudellista tilannetta
- rikosrekisteriotetta (alaikäisten hoidettavien kohdalla)
- kykyä vastata asiakkaan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti.

Uusien perhehoitajiksi aikovien on suoritettava ennakovalmennus ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä. Valmennuksen tavoitteena on auttaa perhehoitajaksi aikovaa henkilöä ja/tai perhettä tekemään tietoinen päätös perhehoitajaksi ryhtymisestä, sitoutumisesta tehtävään sekä arvioida valmiuksia ja edellytyksiä toimia tehtävässä. Erityisistä syistä ennakovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta (Perhehoitolaki 263/2015 6§).

Perhehoitaja luo hoidettavalle turvallisen ja aktivoivan ympäristön ja huomioi hoito- ja/tai kasvatustehtävässään hoidettavan kehityksen erityistarpeineen. Perhehoitaja pyrkii turvaamaan hoidettavan ja hänen läheistensä yhteydenpidon ja suhteet.

Hyvinvointialueen vastuuhenkilöt tekevät arvioinnin soveltuvuudesta perhehoitajaksi. Arvioinnissa selvitetään perhehoitajaksi aikovan elämäntilannetta ja perhehoitajuuteen liittyviä vaatimuksia ja velvoitteita.

Perhehoitajaksi aikovan on annettava kirjallinen suostumus siihen, että perhehoidon vastuuhenkilö pyytää hyvinvointialueen aikuissosiaalityön ja/tai lastensuojelun lausunnon esteettömyydestä perhehoitajaksi ryhtymiselle.

1.4 Perhekoti

Perhekoti on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hyväksymä ja valvoma yksityiskoti, jossa perhehoitoa annetaan. Perhekodin sopivuutta arvioi-
dessa otetaan huomioon erityisesti seuraavat asiat:

- Perhekodin tilat, varustetaso, turvallisuus, esteettömyys, terveydelliset olosuhteet ja kodin lähiympäristö. Aikuisella perhehoidon asukkaalla tulee pitkäaikaisessa perhehoidossa pääsääntöisesti

olla oma huone. Lyhytaikaisessa perhehoidossa hoidettavana oleva henkilö voidaan sijoittaa kahden hengen huoneeseen.

- Perhekodissa jokaisen asukkaan huone varustetaan palovaroittimella. Huoneiden lisäksi asennetaan vähintään 1 palovaroitin asunnon jokaista alkavaa 60 neliötä kohden kerroskohtaisesti. Palovaroittimia tulee testata säännöllisesti. Perhekodissa tulee olla sammutuspeite ja lisäksi suositellaan käsisammutinta.
- Perhehoidossa olevien huonosti liikkuvien henkilöiden huoneet sijaitsevat rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa tai siten, että makuuhuoneiden sijaintikerroksesta on suora uloskäynti.
- Perhehoitajan tulee hallita pelastaminen ja alkusammutus.
- Perhehoitaja vastaa perhekodin turvallisuudesta myös poikkeusolojen aikana, ja hän on velvollinen tekemään paloviranomaisten tai perhehoidon ohjaajan esittämät mahdolliset turvallisuuteen liittyvät korjaustoimenpiteet välittömästi.
- Perheenjäsenten valmius hyväksyä kaikkien tasavertaisuus ja perhekodin toiminta. Perhehoitoon sijoitetulla on tasa-arvoinen asema perheen muihin jäseniin nähden. Perhehoidettavan käytössä ovat kaikki kodin yhteiset tilat.

Perhekodissa voidaan hoitaa enintään neljää henkilöä perhehoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset ja muut erityistä hoitoa ja huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina. Hoidettavien määrästä voidaan poiketa, mikäli on kyse hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. (Perhehoitolaki 263/2015 7§.)

Perhekodissa hoidettavien henkilöiden määrä voi olla enintään kuusi, jos perhekodissa annettavasta hoidosta vastaa vähintään kaksi ennakkovalmennuksen käynnyttä, perhekodissa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on lisäksi tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- ja kasvatustehtävistä (Perhehoitolaki 263/2015 7§). Perhehoitolain 9 §:ssä säädetään hoidettavien henkilöiden määrästä poikkeamisesta.

Enimmäismäärästä voidaan poiketa silloin, kun perhehoitaja sijaistaa toista perhehoitajaa tämän vapaan aikana. Järjestelystä on aina etukäteen sovittava hyvinvointialueen perhehoidon vastuuhenkilön kanssa. Järjestelyä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että hoidettavien keskinäinen kanssakäyminen, toimintakyky ja hoidon tarve sekä perhekodin tilat mahdollistavat järjestelyn.

1.5 Esteet perhehoitajaksi ryhtymiselle tai perhekodin perustamiselle

- fyysisten rajoitusmenetelmien käyttö, jotka eivät ole asiakkaan edun mukaisia
- rikosrekisterimerkintä liittyen lapsiin kohdistuviin tai pahoinpitely rikoksiin
- aktiivinen / pitkäaikainen lastensuojelun asiakkuus perheessä
- fyysinen pitkäaikaissairaus, jonka ennustetaan aiheuttavan toimintakyvyn laskua
- päihde- tai mielenterveysongelma perheessä
- taloudelliset vaikeudet perheessä
- joku perheenjäsenistä vastustaa perhehoitoperheeksi ryhtymistä
- perheen elämään ja arkeen erittäin voimakkaasti vaikuttava elämäntilanne
- hylkäävä arvio ennakovalmennuksesta.

2 Perhehoidon myöntäminen

Perhehoito on sosiaalipalvelua ja sen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Perhehoidon järjestämisessä on tärkeää turvata hoidettavan ja hänen läheistensä osallisuus perhehoitoa suunniteltaessa ja perhehoidon aikana. Tämä tarkoittaa, että henkilö saa ikänsä ja toimintakykynsä mukaisesti ja tarvittavin tukitoimin olla mukana tekemässä elämänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahtonsa ja

etunsa otetaan huomioon. (STM 2017 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoitoa voidaan myöntää esimerkiksi, kun

- asiakas ei pärjää kotona yksin ja hän kokee turvattomuutta, ahdistuneisuutta, masennusta tai yksinäisyyttä
- asiakas tarvitsee toisen ohjausta, tukea tai läsnäoloa arjessa selviytymisessä
- perhehoito tukee asiakkaan läheisten jaksamista
- perhehoito on tarkoituksenmukainen tapa järjestää asiakkaan palvelu.

Vammaissosiaalityön viranhaltija ja perhehoidon vastuuhenkilö arvioivat soveltuuko henkilö perhehoidon asiakkaaksi. Perhehoidon vastuuhenkilö arvioi perhehoitajan valmiuksia vastata kyseisen henkilön tarpeisiin. Perhehoitajalla on lainmukainen oikeus saada tietää hoidon onnistumisen kannalta oleelliset tiedot hoitoon tulevan henkilön elämänhistoriasta ja terveydentilasta. Saamiensa tietojen perusteella perhehoitaja itse arvioi omia valmiuksiaan pitää huolta ko. henkilöstä. Perhehoidon onnistumisen kannalta on tärkeää, että perhehoitoa tarvitsevalle asiakkaalle voidaan osoittaa hänelle sopiva perhehoitaja tai perhe.

Perhehoitoa suunniteltaessa selvitetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja muiden tukitoimien tarve ja saatavuus.

Perhehoitoon ei sovellu henkilö, joka

- tarvitsee jatkuvaa sairaalatasoista hoitoa tai
- tarvitsee jatkuvaa säännöllistä apua öiseen aikaan tai
- on aggressiivinen, eikä käyttäytymistä saada hallintaan niin, että perhehoitajan tai muiden perhekodissa asuvien henkilöiden turvallisuus voitaisiin taata tai

- karkailee niin paljon, että valvonta on mahdotonta tai
- tarvitsee jatkuvasti päivittäisissä toiminnoissaan kahden henkilön apua tai
- ei sitoudu yhteistyöhön.

Vammaispalvelujen perhehoidon vastuuhenkilö mahdollistaa ja tarvittaessa koordinoi perhehoitajan ja perhehoitoon tulevan henkilön molemminpuoliset vierailut. Perhehoito alkaa aina tutustumisjaksolla. Mikäli henkilö tulisi asumaan pitkäaikaisessa perhehoidossa kahden hengen huoneessa, kaikkien osapuolten tulee hyväksyä järjestely.

Vammaispalvelujen viranhaltija tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa, kun perhehoito käynnistyy. Vammaispalvelujen perhehoidon vastuuhenkilö tukee ja auttaa perhehoitajaa tehtävässään.

3 Toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimuksessa perhehoitaja ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue sopivat hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoidon asiakkaan osalta erikseen, ennen perhehoidon alkamista tai välittömästi sen alettua.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt perhehoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) 1. luvun 1§:n tarkoittamassa työsopimussuhteessa hyvinvointialueeseen.

Toimeksiantosopimuksen allekirjoittavat perhehoitaja(t) ja vammaispalvelujen viranhaltija. Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa ja tarkistamisesta on käytävä neuvottelu, kun toinen osapuoli sitä vaatii. Sopimusta ei saa yksipuolisesti muuttaa. Perhehoidon toimeksiantosopimuksen liitteeksi tulee hoidettavaa koskeva palvelusuunnitelma.

Kun hyvinvointialue valmistele perhehoitolaissa tarkoitettua toimeksiantosopimusta alaikäiselle annettavasta perhehoidosta, tulee hyvinvointialueen ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä pyytää henkilöltä

nähtäväksi rikosrekisteriote (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002 § 6 mom. 2). Perhehoitajan puolison tulee myös toimittaa rikosrekisteriote, mikäli he asuvat samassa taloudessa ja /tai osallistuvat säännöllisesti hoitoon. Rikosrekisteriote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi. Rikosrekisteriote on maksullinen ja se tilataan Oikeusrekisterikeskukselta.

Toimeksiantosopimuksessa sovitaan

- sopijapuolet
- perhehoidossa oleva henkilö
- sopimuksen sisältö
- perhehoidon muoto (pitkäaikainen, lyhytaikainen, osavuorokautinen)
- mikäli perhehoito toteutetaan hoidettavan kotona
- hoitopalkkion saaja
- hoitopalkkion määrä ja maksuaikataulu
- kulukorvaus ja maksuaikataulu
- käynnistämiskorvaus
- erityisten kustannusten korvaaminen
- sopimuksen voimassaoloaika
- perhehoitajan oikeus vapaaseen ja vapaan toteuttaminen
- palkkion maksaminen ja kustannusten korvaaminen
- perhehoitajan valmennus, työnohjaus, koulutus ja tuki
- vastuutyöntekijä (yhteyshenkilö)
- sopimuksen irtisanominen

- noudatettava toimintaohje
- perhekodin hyväksyminen
- perhehoitajan velvoitteet
- liitteet
- toimeksiantosopimuksen tarkistaminen
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja perhehoitajan yhteistyö.

Toimeksiantosopimuksessa on tarvittaessa liitteenä:

- selvitys perhehoidossa olevan henkilön oikeuksista, tukitoimista ja
- harrastustoiminnasta sekä näiden toteuttamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä
- suunnitelma perhehoidossa olevalle henkilölle järjestettävistä perhehoidon toteuttamiseksi tarpeellisista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja muista tukitoimista.

Perhehoidon käynnistyessä voidaan molemminpuolisesti sopia erikseen koeajasta, jolloin irtisanomisaika ei ole voimassa. Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. (Perhehoitolaki 263/2015 12§.)

4 Perhehoitajalle maksettavat korvaukset

Perhehoidosta maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkiota, kulukorvausta sekä erikseen harkittavaa käynnistämiskorvausta. Perhehoitolaissa (263/2015 16§ ja 17§) määritellään palkkion ja kulukorvauksen

vähimmäismäärät sekä käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä. Perhehoidon palkkiot ja kulukorvaukset tarkistetaan kalenterivuositain sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kuntatiedotteen mukaisella indeksitarkistuksella. Perhehoitajalle maksettavat korvaukset on määritelty liitteessä 1.

Hoitopalkkio on veronalaista tuloa ja se kartuttaa eläkettä.

Kulukorvauksesta toimitetaan myös ennakonpidätys. Koska kulukorvaus ei ole perhehoitajalle todellista tuloa, saadaan sitä koskeva vähennys tehdä verotuksessa. Perhehoidon palkkioiden ja korvausten jakamisesta puolisoitten kesken voidaan sopia erikseen.

Korvausten maksu perustuu pitkäaikaisen perhehoidon osalta sovittuun kuukausipalkkioon. Lyhytaikaisessa perhehoidossa korvausten maksu perustuu kuukausiraporttiin (toteutuneet hoitopäivät). Hoitopalkkio maksetaan toteuman mukaisesti seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä, mikäli kuukausiraportti on toimitettu määräaikaan mennessä.

4.1 Hoitopalkkio ja kulukorvaukset

Hoidosta maksettava palkkio perustuu kunkin hoidossa olevan henkilön yksilölliseen palvelusuunnitelmaan, josta ilmenee asiakkaan toimintakyky, hoitoon käytettävä aika sekä hoidon vaativuus ja sitovuus. Hoidon tarve arvioidaan käyttäen apuna toimintakykymittareita ja yksilöllistä kokonaistilanteen arviointia.

Arvioinnista vastaavat vammaispalvelujen viranhaltija ja perhehoidon vastuuhenkilö tarvittaessa yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Hoitopalkkion suuruus määritellään toimeksiantosopimusta solmittaessa ja sitä tarkistetaan, mikäli perhehoidossa olevan henkilön tilanteessa tapahtuu muutoksia.

4.1.1 Hoitopalkkio osavuorokautisessa perhehoidossa

Osavuorokautinen perhehoito on yksi lyhytaikaisen perhehoidon toteuttamisen muoto. Osavuorokautisen perhehoidon vaativuuden ja sitovuuden maksuperusteena on hoidettavan avun, ohjauksen ja valvonnan tarve. Osavuorokautiselle perhehoidolle on määritelty tuntikohtainen hoitopalkkio.

4.1.2 Hoitopalkkio lyhytaikaisessa perhehoidossa

Lyhytaikaisen perhehoidon vaativuuden ja sitovuuden maksuperusteena on avun, ohjauksen ja valvonnan tarve. Lyhytaikaisen perhehoidon palkkio maksetaan perhehoitajalle yhtäjaksoisesti toteutuneilta hoitopäiviltä. Hoitopäiväksi lasketaan kalenteripäivä, jolloin henkilö on ollut perhehoidossa. Esimerkiksi kun asiakkaan perhehoito alkaa perjantaina klo 18 ja päättyy sunnuntaina klo 18, hoitopalkkio maksetaan kolmelta päivältä.

4.1.3 Tutustumiskäynteihin liittyvät palkkiot

Perhehoitajan tutustumiskäynnistä korvataan tuntiperusteinen palkkio lyhytaikaisen (osavuorokautisen) palkkioiden mukaisesti. Ensitapaamista perhehoitajan, asiakkaan ja mahdollisten muiden tapaamiseen osallistuvien välillä ei lasketa tutustumiskäynniksi eikä sitä korvata.

Toimeksiantosopimuksessa määritellään asiakkaalle korkeintaan 6 enintään 8 tunnin mittaista tutustumiskäyntiä. Tutustumiskäyntien toteutuksessa muualla kuin asiakkaan kotona perhehoitajalle maksetaan kulukorvausta puolet lyhytaikaisen perhehoidon korvauksesta.

4.1.4 Hoitopalkkio pitkäaikaisessa perhehoidossa

Hoidon vaativuuden ja sitovuuden maksuperusteena on avun, ohjauksen ja valvonnan tarve. Hoidon sitovuutta voi vähentää muun muassa asiakkaan päivätoimintaan osallistuminen. Päivätoimintaan osallistuminen määritellään asiakkaan palvelusuunnitelmassa. Päivätoiminnaksi luetaan myös päiväkotia, koulu tai päiväaikainen muu toiminta. Hoitopalkkiot on esitetty liitteessä 2.

4.1.5 Kulukorvaus perhehoidossa

Kulukorvausten perusteena käytetään perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia todellisia kustannuksia ja kunkin hoidossa olevan henkilön yksilöllisiä tarpeita. Kulukorvauksen suuruudesta ja sen tarkistamisesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Alla esimerkkejä kuluista, joihin kulukorvausta on tarkoitus käyttää:

- ravintomenot (hoidettavan allergia- ja erityisruokavaliot voivat korottaa kulukorvausta)

- pesuaineet, wc- ja talouspaperit
- asumisesta aiheutuvia kustannuksia, esimerkiksi jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi
- perusvaatetus ja vaatehuolto
- tavanomaiset liikunta- ja harrastusvälineet, kohtuullinen harrastustoiminta
- omalla autolla ajettujen, tavanomaisten, perhehoidon arkeen kuuluvien ajojen matkakulut
- puhelinmaksut (oman puhelimen ja siitä aiheutuvat kulut asiakas maksaa itse)
- vakuutukset ja verot
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata.

Kulukorvausta voidaan korottaa/alentaa perustelluista syistä, mutta siitä sovitaan erikseen toimeksiantosopimuksessa.

Alle 15-vuotiaan lapsen käyttörahassa noudatetaan lastensuojelulain 55 §:n mukaista linjausta, jonka mukaan käyttöraha on lapsen yksilöllistä tarvetta vastaava. Alle 16-vuotiaan käyttöraha on kuitenkin vähintään kolmasosa kulloinkin voimassa olevasta elatustuen määrästä.

Yli 16-vuotias saa eläke- ja muista tuloistaan käyttöönsä asiakasmaksulain mukaisen käyttövaran, ja tällöin hänelle ei makseta käyttörahaa (Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettu laki 734/92 ja asetus 912/92). Mahdolliset kuukausittaisen kulukorvauksen lisäksi korvattavat kustannukset sovitaan tapauskohtaisesti.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa kulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan henkilön ravinto, asuminen ja henkilökohtaiset tarpeet (esimerkiksi puhtaus ja vaatehuolto).

4.1.6 Palkkionmaksu ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyksen aikana Lyhytaikaisen ja osavuorokautisen perhehoidon peruuntuminen

Mikäli perhehoitaja saa tiedon sovitun hoitopäivän tai -jakson peruuntumisesta

- viisi vuorokautta ennen hoidon alkamista: perhehoitajalle ei makseta hoitopalkkiota eikä kulukorvausta.
- alle viisi vuorokautta ennen hoidon alkamista eikä tilalle sijoiteta toista asiakasta: perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio suunnitellun hoitajakson mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta päivältä.

Perhehoitajan peruessa sovitun jakson ei hoitopalkkiota tai kulukorvausta makseta.

Pitkäaikaisen perhehoidon keskeytyminen

Kun perhehoito keskeytyy perhehoitajan vapaan vuoksi:

- hoitopalkkio maksetaan täysimääräisenä
- kulukorvaus maksetaan täysimääräisenä.

Mikäli sijaishoito tapahtuu pitkäaikaisen perhehoitajan kodissa, maksetaan kulukorvaukset pitkäaikaiselle perhehoitajalle, ellei toisin sovita.

Ennakoimattoman keskeytyksen (esim. perhehoitajan sairausloma tai asiakkaan sairaalaan joutuminen) ajalta:

- hoitopalkkio maksetaan täysimääräisenä 30 päivältä
- 30 päivän jälkeen hoitopalkkio puolitetaan seuraavan 30 päivän ajaksi
- 60 päivän jälkeen palkkionmaksu päättyy kokonaan
- kulukorvausta maksetaan 5 päivää täysimääräisenä, minkä jälkeen maksaminen päättyy.

Jos hoidettavan hoito järjestyy perhekodissa sairauslomasta huolimatta, kulukorvauksen maksamista jatketaan.

Kun keskeytyminen on ennakoitu (hoidettava on esim. kuntoutuksessa tai omaisten luona):

- maksetaan hoitopalkkio 30 pv täysimääräisenä
- kulukorvausta ei makseta.

Perhehoidon maksujen maksamisen edellytyksenä on, että perhehoitaja pitää yhteyttä esim. sairaalassa olevaan henkilöön ja on yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Hoidettavan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissa-olopäiviksi.

Pitkäaikaisen perhehoitajan koulutusajalta maksetaan palkkio ja kulukorvaus täysimääräisinä silloin, kun koulutus on ennalta sovittu ja kaupungin järjestämä. Muuhun koulutukseen osallistumisesta ja kustannuksien korvauksesta on sovittava erikseen ja etukäteen perhehoitajalle nimetyn yhteyshenkilön kanssa. Hyvinvointialue osallistuu koulutuskustannuksiin suhteessa perhehoidossa olevien asiakkaidensa määrään.

4.1.7 Asiakaskohtainen käynnistämiskorvaus perhekodissa

Lain mukaan uutta perhehoidon asiakkuutta käynnistettäessä hoitajalle voidaan maksaa hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista käynnistämiskorvausta; esim. asuntoon kohdistuvat välttämättömät muutostyöt, kalusteet, vuodevaatteet. Käynnistämiskorvausta myönnetään hakemuksen perusteella todellisiin, tapauskohtaisesti harkittaviin ja hankittaviin kuluihin silloin, kun korvausta ei voida saada muiden järjestelmien kautta. Käynnistämiskorvausta ei pääsääntöisesti myönnetä tavanomaisiin kodin varustukseen kuuluviin kodinkoneisiin.

Lyhytaikaisessa ja osavuorokautisessa perhehoidossa käynnistämiskorvaus on harkinnanvarainen.

Vammaisten tarvitsemat asunnon muutostyöt ja apuvälineet tulee vaki-
tuisen perhehoidon osalta hankkia ensisijaisesti sosiaalihuolto- tai vam-
maispalvelulain ja terveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen nojalla.

Käynnistämiskorvauksena tehdyt hankinnat ovat Länsi-Uudenmaan hy-
vinvointialueen omaisuutta. Poistoaika on 4 vuotta, siten että kunakin
vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli hoito päättyy
lyhemmän ajan kuluessa, voidaan kohtuus ja tilanne huomioiden kuolet-
tamaton osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin. Poistoaajan jälkeen
käynnistämiskorvauksella tehdyt hankinnat ovat perhehoitajan omai-
suutta.

Käynnistämiskorvauksen käytöstä tehdään hankintasuunnitelma ja kus-
tannusarvio. Myönnetystä käynnistämiskorvauksesta tehdään toimeksi-
antosopimukseen liite, joka sisältää käynnistämiskorvauksella tehdyt
hankinnat. Hyväksytyistä hankinnoista aiheutuneet kustannukset makse-
taan kuitteja vastaan.

4.1.8 Matkakorvaukset

Perhehoidon asiakkaasta johtuvat matkakustannukset (esim. tavanomai-
set ostosmatkat, apteekissa, kampaajalla tai harrastuksissa käynnit) si-
sältyvät kulukorvaukseen. Asiakkaan sairaanhoito- tai kuntoutusmatkoi-
hin haetaan Kelan matkakorvausta. Asiakas maksaa omavastuuosuuden
itse. Asiakas maksaa itse virkistysmatkat (esim. ulkomaille) rahatilän-
teen mukaan ja edunvalvojan kanssa sovittuna.

Matkakulut korvataan perhehoitajan osallistuessa sijoittajatahon järjes-
tämään koulutukseen tai erikseen sovittaessa esim. kuntoutussuunnitel-
mapalaveriin Kelan sv-kilometrikorvauksen mukaisesti.

Lyhytaikaisen perhehoitajan matkakulut perhehoitajan ja asiakkaan ko-
din välillä korvataan omaa autoa käytettäessä Kelan vuosittain määrit-
tämä sv-kilometrikorvaus. Mikäli perhehoitajalla ei ole mahdollisuutta
auton käyttöön, korvataan hänelle matkoista aiheutuneet kulut edulli-
simman julkisen kulkuvälineen mukaisesti.

5 Perhehoitajan asema

5.1 Perhehoitajan oikeus vapaaseen

Pitkäaikaista perhehoitoa toteuttavalla perhehoitajalla on oikeus kolmen (3) vuorokauden vapaaseen kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut perhehoitajana vähintään 14 vuorokautta. Sopimuksen mukaisten vapaiden järjestelyistä sekä erikoistilanteista (esim. vapaiden määrän ylitys) sovitaan yhdessä perhehoidon ohjaajan kanssa.

Suosituksena on, että pidemmät vapaat sijoitetaan tasaisesti vuoden ajalle. Ansaittu vapaa on pidettävä seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä. Liikaa pidetyt vapaat peritään takaisin, mikäli perhehoito loppuu kesken vuoden.

Pääsääntöisesti asiakkaan vierailut läheisten luona eivät ole perhehoitajan vapaata. Hoitovastuu säilyy pitkäaikaisella perhehoitajalla.

Vapaaksi lasketaan täydet vuorokaudet. Asiakkaan lähtöpäivä ei ole perhehoitajan vapaa, mutta asiakkaan paluupäivä on perhehoitajan vapaa. Näin ollen esimerkiksi viikonlopusta (perjantai–sunnuntai) kuluu 2 vapaata ja maanantai–sunnuntai jaksosta kuluu 6 vapaata.

Vammaispalvelut auttaa yhteistyössä perhehoitajan kanssa vapaan aikana perhehoidossa olevan henkilön hoidon järjestämisessä.

Lisäksi tulee huomioida hoidettavien omat toiveet lyhytaikaisesta hoitopaikasta.

Suunnitellusta pidemmästä vapaasta (esim. hoitajan kesäloma) on ilmoitettava vähintään kuukautta ennen sen alkamista toimeksiantosopimukseen merkitylle yhteyshenkilölle.

Lyhytaikaista perhehoitoa antavan oikeus kahteen (2) vapaavuorokausikorvaukseen syntyy, kun hoitovuorokausia on vähintään 14 kalenterikuukaudessa perhehoidon yhtä asiakasta kohden. Lyhytaikaiselle perhehoitajalle vapaa korvataan toimeksiantosopimuksen mukaisena palkkiona.

5.1.1 Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädettyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta
- tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
- toimeksiantosopimuksen voimassaolosta sekä
- tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kaupunkiin. Sijaishoitajalle järjestettävästä koulutuksesta ja tuesta on voimassa, mitä niistä perhehoitajan osalta 15 §:ssä säädetään ja sijaishoitajan sosiaaliturvasta, mitä siitä perhehoitajan osalta 20 §:ssä säädetään.

Kun sijaishoito tapahtuu vakituisen perhehoitajan kotona, sijaishoitajalle maksetaan hoitopalkkio. Kulukorvaus maksetaan vakituiselle perhehoitajalle.

Kun sijaishoito tapahtuu sijaishoitajan kotona, sijaishoitajalle maksetaan lyhytaikaisen perhehoidon palkkio 14 päivään asti. Mikäli sijaishoito kestää yli 14 päivää, hoitajalle maksetaan koko ajalta yksinomaan pitkäaikaisen perhehoidon palkkio.

5.2 Perhehoitajan sosiaaliturva ja vakuutukset

Perhehoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (2016/81). Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan

mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajan tulee informoida perhehoidon vastuutyöntekijää eläkkeelle siirtymisestä vähintään 3 kk aikaisemmin.

Perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään työtapaturma- ja ammattitautilaissa (2015/459). Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa perhehoitajan vakuuttamisesta työtapaturman varalta.

Perhehoidettavan perhehoidossa aiheuttamiin vahinkoihin ei ole hyvinvointialueella vakuutusta. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että perhehoitaja ottaa laajennetun kotivakuutuksen. Pitkäaikaisen perhehoidettavan omaisuus sisältyy perhehoitajan koti-irtaimiston vakuutukseen. Perhehoitaja vastaa hoidettavalle, tämän omaisuudelle tai ulkopuolisille aiheuttamistaan vahingoista. Vahingon sattuessa asia selvitetään yhdessä perhehoitajan ja hyvinvointialueen perhehoidon vastuutyöntekijän kanssa.

5.3 Perhehoitajan tuki ja valvonta

Perhehoitajalla on oikeus saada tukea työlleen. Perhehoitajien koulutus ja työnohjaus järjestetään hyvinvointialueen toimintana, yhteistyössä oppilaitosten kanssa, hankkeiden kautta tai ostopalveluna määrärahojen puitteissa. Koulutuksen sisällössä pyritään ottamaan huomioon perhehoitajien aikaisempi koulutus ja perhehoidon kulloisetkin tarpeet. Vastuu perhehoidon lähiohjauksen järjestämisestä on toimeksiantosopimuksessa nimetyllä vastuutyöntekijällä.

Vastuutyöntekijä tekee perhekotiin säännöllisiä ohjaus- ja tukikäyntejä vähintään kerran vuodessa. Vastuutyöntekijä tapaa kiertävän perhehoitajan hoidettavan kotona vähintään vuosittain. Näiden tapaamisten yhteydessä huomioidaan myös perhehoitajan jaksaminen ja koulutustarpeet.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää toimeksiantosopimussuhteille perhehoitajille 1–2 koulutuspäivää vuodessa yhteistyössä kuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Perhehoitajalla on mahdollisuus saada tarvittaessa työnohjausta ja/tai mentorointia hyvinvointialueen

käytäntöjen mukaisesti. Työnohjaus ei vähennä hoitopalkkioita ja kulkukorvausta. Perhehoitajalla on mahdollisuus osallistua vertaisryhmätöihin. Vertaisryhmätapaamiset voivat olla hyvinvointialueen järjestämiä tai itseohjautuvia.

Perhehoidon valvonnasta vastaa hyvinvointialue, joka voi tarkastaa perhehoidon toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät tilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy (Perhehoitolaki 263/2015, 22§).

Perhehoitajalle annettava tuki ja valvonta ovat lähellä toisiaan. Onnistuneen valvonnan perusta on se, että hyvinvointialueen vastuutyöntekijä tietää, miten perhehoitaja jaksaa työssään. Asiakaspalautteen perusteella tarkastuskäyntejä voidaan tehdä perhekotiin tarpeen mukaan. (Perhehoitolaki 263/2015, 22§.) Kiertäviin perhehoitajiin kohdistuvat asiakaspalautteet käsitellään kyseisen perhehoitajan ja vastuutyöntekijän kanssa viipymättä.

Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia. Päätoimisille perhehoitajille annetaan mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen vähintään joka toinen vuosi.

5.4 Pitkäaikaisen perhehoitajan lisätuki

Pitkäaikaisen perhehoitajan lisätueksi voidaan tarvittaessa ja suunnitelmallisesti järjestää lyhytaikainen perhehoitaja. Lisätuen käyttäminen tulee sopia perhehoidon ohjaajan kanssa.

Lisätukea käytetään pääsääntöisesti mahdollistamaan pitkäaikaisen perhehoitajan osallistuminen koulutukseen, työnohjaukseen sekä tarvittaessa tukemaan asiakastyön toteutumista. Muista mahdollisista perusteista tulee keskustella perhehoidon vastuutyöntekijän kanssa.

5.5 Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuutyöntekijälle. Mikäli kyseessä on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkopuolelta

sijoitettu asiakas, ilmoitus on tehtävä myös asiakkaan sijoittaneelle hyvinvointialueelle. (Perhehoitolaki 263/2015 21§). Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan mm. seuraavista muutoksista:

- aikomuksestaan ottaa lyhyt- tai pitkäaikaiseen perhehoitoon muita henkilöitä
- perhehoitoon sijoitettujen henkilöiden kotikunnat
- perhesuhteisiin ja perheen olosuhteisiin ja terveyteen liittyvät muutokset
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt vähintään kuukautta aiemmin
- ulkomaanmatkat perhehoidossa olevan henkilön kanssa
- sattuneet tapaturmat, väkivallanteot ja niiden vaatimat toimenpiteet (kirjallisena)
- kasvuun, kehitykseen, turvallisuuteen liittyvät tapahtumat
- sairauslomasta välittömästi
- asiakkaan vakavammista sairauksista, tapaturmista ja sairaalassaolosta
- aikomuksestaan muuttaa
- muista mahdollisista tärkeistä perhehoitotyöhön vaikuttavista asioista
- tarvittaessa lastensuojeluilmoitus tai huoli-ilmoitus.

Olosuhteiden muutosta koskevan ilmoituksen viivästyminen saattaa johtaa perhehoitajalle liikaa maksetun palkkion takaisin perintään.

5.6 Vaitiolovelvollisuus ja tietojensaanti

Perhehoitajaa sitoo elinikäinen vaitiolovelvollisuus.

Vaitiolovelvollisuus pätee myös hoitosuhteen päättymisen jälkeen ja se sitoo myös perhehoitajan muuta perhettä. Perhehoitajalla on oikeus saada sellaiset hoidettavaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä hoidon toteuttamiseksi. Perhehoitajan tulee säilyttää asiakkaiden paperit lukollisessa paikassa. Asiakassuhteen päättyessä asiakaspaperit tulee palauttaa asiakkaan sijoittaneen hyvinvointialueen perhehoidon vastuutyöntekijälle.

5.7 Lääkehoidon vastuut

Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa toimiminen ei edellytä ammattihenkilöiltä tutkinnossa hankittua lääkehoito-osaamista. Lääkehoito pohjautuu **asiakaskohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, johon kirjaetaan asiakkaan lääkehoidon tarve ja lääkehoitoon liittyvät vastuut.**

Hyvinvointialue vastaa siitä, että perhehoitaja on saanut riittävän valmennuksen lääkehoidon osalta. Hyvinvointialueen on tarvittaessa varmistettava perhehoitajan riittävän lääkehoidon osaaminen sopivaksi katsomallaan tavalla. (Turvallinen lääkehoito opas, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisuja 2021:6.)

Lähtökohtaisesti lääkehoitoa toteuttaa siihen koulutettu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö. Lääkkeiden jakamista apteekin annosjakeluna on hyvä harkita esimerkiksi silloin, kun asiakkaan käytössä on runsaasti erilaisia lääkkeitä tai lääkehoito on erityisen vaativaa.

6 Perhehoidon päättymisen

Perhehoidon kesto on arvioitava toimeksiantosopimuksessa. Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään pitkäaikaisessa perhehoidossa irtisanomista seuraavan kahden kuukauden ja lyhytaikaisessa perhehoidossa yhden kuukauden kuluttua. Irtisanomisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus. Jos perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hyvinvointialue pyrkii työnohjauksella ja muilla toimenpiteillä saamaan hoidon tason hyvän hoidon kriteerien mukaiseksi. Mikäli tilanne ei korjaannu sijoittajan määrittelemässä kohtuullisessa ajassa,

toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. Tällöin perhehoitaja palauttaa ennakkona saamansa perhehoidon palkkiot.

Perhehoidon asiakkaan kuollessa toimeksiantosopimuksen voimassaolo lakkaa heti. Hoitajalle maksetaan 30 päivän ajalta hoitopalkkio. Perhehoidossa olevan henkilön kuollessa perhehoitajan tulee ottaa välittömästi yhteyttä perhehoitajalle nimettyyn vastuutyöntekijään.

Pitkäaikaisen perhehoidon päättyessä perhehoitajasta riippumattomasta syystä, asiakkaan kuolemaa lukuun ottamatta, maksetaan hoitopalkkio irtisanomisajalta.

7 Perhehoidossa olevaa asiakasta koskevat asiat

Perhehoidon toteuttamisesta sovitaan palvelusuunnitelmassa. Asiakas, hänen omaisensa/läheisensä, perhehoitaja ja perhehoidon yhteyshenkilö tapaavat toisensa suunnitellakseen perhehoidon aloituksen. Ennen varsinaisen toimeksiantosopimuksen solmimista on suositeltavaa, että asiakas, omainen/läheinen ja perhehoitaja tutustuvat toisiinsa esim. tutustumiskäynneillä. Mikäli perhehoidossa oleva asiakas tai hänen läheisensä havaitsevat epäkohtia perhehoidon aikana, tulee heidän ensisijaisesti keskustella näistä havainnoista perhehoitajan kanssa ja tarvittaessa olla yhteydessä perhehoidon yhteyshenkilöön.

7.1 Perhehoidon asiakasmaksu

Perhehoidon asiakasmaksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia todellisia kustannuksia. Perhehoidon asiakasmaksut on määritelty Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksellä erillisessä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksuohjeessa.

7.2 Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan asiakkaan yksityisvarat

Palvelusuunnitelmassa sovitaan pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan henkilön yksityisvarojen hoidosta. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalle asiakkaalle tulee jäädä käyttöön käyttövara, joka on vähintään toimeentulotuen perusosa vähennettynä ravinto-osuudella. Perhehoitoon sijoitetun saamat työtulot/työosuusrahat jäävät hänen omaan käyttöönsä.

Perhehoitaja ylläpitää luetteloa asiakkaan perhekotiin mukanaan tuomista tavaroista ja varoista. On suositeltavaa, että perhehoidon asiakkaan käyttövara olisi kerrallaan enimmillään 50 €.

Perhehoidossa olevalle henkilölle nimetään tarvittaessa edunvalvoja, mikäli henkilö ei kykene itse valvomaan etuaan ja huolehtimaan itsestään. Edunvalvoja voidaan määrätä täysi-ikäiselle tai alle 18-vuotiaalle lapselle vanhempien rinnalle hoitamaan raha-asioita. Edunvalvojan kanssa sovietaan tilin käytöstä ja käyttövaran määrästä (kuukausirahat ym.).

8 Asiakkaan katoaminen perhehoidossa

Asiakkaan kadotessa tulee toimia välittömästi seuraavan mallin mukaisesti: Perhehoitaja tarkastaa kodin tilat ja pihan nopeasti. Katoamisilmoitus poliisille tehdään aina mahdollisimman pian puhelinnumeroon 112. Katoamisilmoitusta tehdessä tulee kertoa katoamispaikka- ja aika, kadonneen henkilötiedot ja tuntomerkit. Katoamisilmoituksen teon jälkeen tiedotetaan asiasta omaisille ja perhehoidon vastuutyöntekijälle. Kun asiakas löytyy, ilmoitetaan välittömästi poliisille, omaisille ja perhehoidon vastuutyöntekijälle. Asiakkaan katoaminen selvitetään perhehoitajan ja vastuutyöntekijän kesken. Perhehoitajalle järjestetään tarvittava tuki.

9 Asiakkaan kuolema perhehoidossa

Mikäli hoitavan lääkärin kanssa ei ole muuta toimintatapaa sovittu, toimitaan seuraavan mallin mukaisesti:

- Perhehoitaja soittaa yleiseen hätänumeroon 112 ja ilmoittaa asiakkaan kuoleman epäilystä. Poliisityöpari tulee ja toteaa tilanteen. Samalla suljetaan pois mahdollinen rikosepäily. Tämän jälkeen poliisi huolehtii vainajan kuljetuksen järjestämisestä lähimpään terveyskeskukseen, jossa lääkäri toteaa kuoleman.
- Perhehoitajan tulee ilmoittaa asiasta välittömästi omaisille ja perhehoitajalle nimetyille hyvinvointialueen perhehoidon vastuutyöntekijälle. Perhehoitajalle järjestetään tarvittava tuki.
- Perhekodissa voidaan järjestää muistotilaisuus.

Liite 1. Hoitopalkkioluokkien määrittely

Kevyin hoitoisuus, luokka 1	Hoitoisuusluokka 2	Raskain hoitoisuus, luokka 3
Asiakkaan toimintakyky on alentunut fyysisistä, kognitiivisista, psyykkisistä tai sosiaalisista syistä, ja hän tarvitsee huolenpitoa jonkin verran. Toimintakyky voi olla alentunut vain jollakin osa-alueella.	Asiakkaan toimintakyky on alentunut fyysisistä, kognitiivisista, psyykkisistä tai sosiaalisista syistä, ja hän tarvitsee huolenpitoa jatkuvaluonteisesti. Toimintakyky voi olla alentunut vain jollain osa-alueella.	Asiakkaan toimintakyky on alentunut fyysisistä, kognitiivisista, psyykkisistä tai sosiaalisista syistä, ja hän tarvitsee huolenpitoa jatkuvasti. Toimintakyky on alentunut useilla osa-alueilla.
Asiakas tarvitsee ohjausta joissakin päivittäisissä toiminnoissa (esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa, wc-toiminnoissa, ruokailuissa, lääkähoidossa, kommunikaatiossa).	Asiakas tarvitsee ohjausta ja apua useissa päivittäisissä toiminnoissa (esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa, wc-toiminnoissa, ruokailuissa, lääkähoidossa, kommunikaatiossa).	Asiakas tarvitsee runsaasti hoitoa ja apua lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa.
Asiakas tarvitsee jonkin verran valvontaa.	Asiakas tarvitsee paljon valvontaa.	Asiakas tarvitsee jatkuvaa valvontaa.
Asiakas liikkuu joko täysin itsenäisesti tai apuvälineiden turvin.	Asiakas liikkuu pääasiassa ohjatusti / valvotusti tai tarvitsee avustamista liikkumisessa.	Asiakas liikkuu vain ohjatusti / valvotusti tai tarvitsee jatkuvaa apua liikkumisessa.
Asiakkaalla voi olla sairauksia, mutta ne ovat hoitotasapainossa eivätkä vaadi jatkuvaa seurantaa.	Asiakas tarvitsee sairauden tai vamman vuoksi päivittäistä hoitoa ja/tai seurantaa.	Asiakas voi tarvita ohjausta, valvontaa ja hoitoa myös yöaikaan.

Liite 2. Perhehoidon palkkiot vuonna 2024

Palvelualuejohtaja vammaispalvelut 4.1.2023 § 2, palkkioissa on huomioitu vuoden 2024 indeksitarkastus.

Palkkioperusteet

Lyhytaikainen perhehoito

Osavuorokautinen

Hoitoisuusluokka 1-3	11,55 €/h
Kulu-korvaus (perhehoito hoitajan kotona)	12,78 €/kerta
Matka-korvaus (perhehoito asiakkaan kotona)	0,33 €/km***

Ympäri vuorokautinen

Hoitoisuusluokka 1	90,75 €/pv
Hoitoisuusluokka 2	108,26 €/pv
Hoitoisuusluokka 2	137,33 €/pv
Kulu-korvaus (perhehoito hoitajan kotona)	25,56 €/pv
Matka-korvaus (perhehoito asiakkaan kotona)	0,33 €/km***

Pitkäaikainen perhehoito

Hoitoisuusluokka 1	1619,30 €/kk
Hoitoisuusluokka 2	2183,02 €/kk
Hoitoisuusluokka 2	2642,33 €/kk
Kulu-korvaus (perhehoito hoitajan kotona)	29,28 €/pv
Käynnistämiskorvaus enintään	3528,16 €

Muu

Perhehoitajan osallistuminen	
asiakaspalaveriin/neuvotteluun	51,52 €/kerta****
Itsenäistymisvaiheen perhehoito	933,65 €/kk*****

* perhehoito perhehoitajan kotona tai asiakkaan kotona (koskee myös tutustumis- tai arviointikäyn-
tejä enintään 6 kertaa)

** perhehoito perhehoitajan kotona

*** tai edullisimman julkisen liikenteen taksan mukaan, mikäli perhehoitajalla ei ole omaa autoa käytettävissään

**** erikseen sovittaessa, muualla kuin perhehoitajan kotona

***** kulukorvaus kuten pitkäaikaisessa perhehoidossa